

KOROŠEC

Uredništvo in upravištvo v Velikovecu.

List izhaja vsako sredo na štirih in vsako soboto na dveh straneh.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrletno 3 K.

Velikovec, 4. oktobra 1919.

Cene inseratom: enostopna petitvrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razgласi po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Kaj bo z avstrijskim denarjem.

Avstrijski denar je skoraj brez vsake vrednosti. V nemških listih beremo, da dajejo v Švici, na Francoskem in drugod za eno avstrijsko krono samo 4 vinarje in pol. Ko so Avstrijci spomladi zasedli naše kraje, so pobrali ljudem naš denar in jim dali nemškega. Te dni so dunajske banke dobile ukaz, naj zbirajo naš denar, da ga pa ne smejo izdajati.

Ko so naše čete pregnale Avstrijce iz Slovenske Koroške, je bil vsakdo nespameten, če je še sprejemal avstrijski denar. Med našim ljudstvom je bilo veliko avstrijskega denarja. Da bi ljudje ne trpeli prevelike škode, je Narodni svet za Koroško prosil našo vlado, naj ljudem zamenja avstrijski denar. Vladi se je smililo naše ljudstvo, zato je naročila, naj vsakdo naznani, koliko ima avstrijskega denarja. Pretekli mesec pa je poslala naša vlada samo v Velikovec v 14. zabojih (kištah) 3 milijone našega denarja in naročila, naj se ljudem zamenja za avstrijski denar. Da ima naša vlada pri tem veliko škodo, si pač vsakdo lahko misli!

Iz neke občine pa nam piše naš dopisnik, da je tam nekaj avstrijskih podrepnikov, ki niso naznanili, koliko imajo avstrijskega denarja, in da so tudi taki, ki ga nočejo zamenjati. Ti neumni ljudje še vedno mislijo, da bomo še kdaj v Avstriji in da bo celovška gospoda še kdaj odirala naše kmete. Obenem nas naš dopisnik vpraša, kaj bodo ljudje z nezamenjanim avstrijskim denarjem. Na to je pač lahko odgovoriti.

Avstrijski denar se pri nas pozneje ne bo več zamenjaval. Kdor ga bo še kaj imel, ga bo lahko spravil, da se bodo še čez leta in leta mogli njegovi otroci prepričati, kakšen osel je bil njihov oče, ker ni o pravem času zamenjal avstrijskega denarja.

Pač pa je mogoče, da bo naša vlada še pozneje kdaj zamenjala avstrijski denar tistim ljudem, o katerih bo vedela, da so dobri jugoslovanski državljani.

So si že v laseh!

Iz Gelovca poročajo: Koroški vojak se je vračal iz laškega ujetništva. V Beljaku je srečal na ulici laškega vojaka, ki se jesprehajal z neko de-

klico. Koroški vojak je začel deklico oštevati in jo je hotel celo natepsti. Italijanski vojak je branil svojo izvoljenko. Takoj se je nabralo veliko ljudi. Hoteli so Laha preteptati. Prišla je laška patrolja in aretirala koroškega vojaka. To pa je ljudi tako razjezilo, da so napadli laško patroljo. Ta je začela streljati in je ranila 5 oseb. Ljudstvo je bilo zaradi tega tako razburjeno, da so ga oblasti le s težavo pomirile. —

Avstrijci so nekaj časa hvalili Lahe kot svoje rešitelje in dobrotnike. Zdaj šele, ko so jim Lahi vzeli velik del koroške dežele in ko pridno sekajo les po koroških gozdih, so Avstrijci spoznali kakšni prijatelji so Lahi. Zato pa bi se jih radi iznebili, a je prepozno.

Gospodarske novice.

Blagoslov agrarne reforme.

Na veleposestvu grofa Jankoviča pri Osjeku so naselili dosedaj nad 200 kmetov.

Nove bankovce dobimo kmalu.

Vse podružnice avstro-ogrske banke so dobile iz Beograda naročilo, naj pripravijo vse potrebno za sprejetje novih bankovcev, naj pomnožijo straže itd. Takoj po prevzetju novih bankovcev se bodo začele avstrijske krone zamenjati.

Ljubljana dobi svoj lastni drobiž

po zgledu drugih večjih mest (Zagreb, Sarajevo).

Novi premogovniki v Bosni.

Ministrski svet je dovolil 50 milijonov kredita za otvoritev dveh novih premogovnikov v Bosni.

V Jugoslaviji se dobro in ceno živi.

Popotnik iz Trsta je kosil v Ljubljani. Za prav gosposko kosilo je plačal 2 liri. V Trstu ni mogel dobiti kosila izpod 6 lir. Vino ima isto ceno v Trstu in Ljubljani. Meso stane v Trstu dvakrat toliko: 1 kg 6 lir, to je 30 K. Sladkor 25 do 30 kron.

Bankerot v Avstriji.

Iz Berlina poročajo, da je Avstrija že ustavila izplačevanje.

Grebinj. Baron Helldorff ni več pod sekvestrom ampak pod državnim nadzorstvom. To je veliko bolje. Kmetje, kateri želijo dobiti stelje ali drv, naj se zglasijo v pisarni g. inž. Božiča.

Dopisi.

Velikovec. Poverjenik za notranje zadeve, g. Golia je v spremstvu dvornega svetnika g. J. Kremenška in g. pukovnika Milenkoviča obiskal dne 23. t. m. velikovski okraj, kjer se je mudil tri dni. Odpeljal se je dne 25. zvečer v Borovlje. Na uradnih dneh v Železni Kapli, Dobri vasi, Velikovecu in Pliberku je zaslišaval želje in pritožbe ljudstva, kar je napravilo najboljši vtis, ker je ljudstvo uvidelo, da ima deželna vlada v Ljubljani resno voljo, pomagati Korošcem.

Posebno hvaležno je prebivalstvo gospodu poverjeniku, ker res prav očetovsko skrbi za našo prehrano, za vojaške podpore in ker posluša naše želje in pritožbe.

Kazaze v Podjuni. V nedeljo, 12. t. m. se bo tu po sv. maši ustanovila v šoli podružnica „Kmetijske družbe v Ljubljani“. Tega zborovanja naj se udeležijo moške in žene, fantje in dekleta iz Kazaz, Prible vasi, Metlove, Humč in Breze. Pridite vsi in pristopite k podružnici, kar bo vašemu gospodarstvu v veliko korist. Razgovarjati se hočemo tudi o planinskem pašniku. Ker so pri nas gospodarske razmere neugodne, hočemo tudi prositi višje oblasti, naj se pri razdelitvi veleposestev ozira na naš težaven položaj.

Vesele novice iz Vidre vasi pri Pliberku, ki je bila prej precej zaspana, pa se sedaj zopet oživlja. V avgustu smo imeli pri nas kar 4 poroke. 14. 9. so se poročili Janez Kajžer z Brigito Maček, Rudolf Ignacij z Liziko Nuk; 28. 9. pa Jurij Nachbar z Brigito Žik in njegova sestra Tilka Nachbar z Ignacijem Kuhlejš. Želimo obilo sreče vsem mladim poročencem ter jim ključemo: „Bog vas živi mnogo let v mladi Jugoslaviji!“

Vidriški fantje in dekleta.

Grebinj. Dne 22. t. m. smo imeli tu že prvi sneg. Držal se ni dolgo, solnce ga je kmalu pregnalo, češ, naj pride kasneje.

Grebinj. Dne 24. t. m. je bil tu g. poverjenik Golia v spremstvu g. svetnika Kremenška, g. glavarja Kakla in g. orožniškega polkovnika. Dne 26. t. m. nas je obiskal g. poverjenik dr. Verstovček z g.

dr. Kotnikom. Vsi gospodje so se zelo zanimali za naše razmere.

Otok ob Vrbskem jezeru. (Zlata maša). Doživeli smo slovesnost, kakor je Otok še ni videl. Naš obče spoštovani g. župnik in dekan je dne 3. avgusta praznoval 50 letnico svojega mašništva. Že na predvečer mu je ljudstvo priredilo veličastno podoknico. Župnišče in cerkev sta bili okusno okrašeni z zelenjem, napisi in zastavami. Z nagovori in s petjem je ljudstvo pokazalo svojemu dušnemu pastirju, kako ga ljubi in časti. Z godbo na čelu smo šli nato k jezeru, kjer so rakete in umetni ogenj razsvetljevali noč. Drugi dan je pokanje topičev in slovesno zvonjenje zvonov privabilo k nam veliko množico ljudstva. Po nagovoru cerkvenega ključarja, Marijinih družabnic in drugih govornikov je šel jubilar v sprevedu v cerkev, ki je bila nabito polna. Od blizu in daleč je prihitelo ljudstvo, da počasti sivolasega 75 letnega starčka. Zlatomašnik je prejel mnogo daril. Vsa hvala prirediteljem, govornikom, godbi, pevcem, požarni brambi, dekletom in prav posebno še jugoslovanskim vojakom, ki so s svojo navzočnostjo dvignili sijaj slavnosti. Našemu jubilaru pa želimo, da ga Bog ohrani med nami še mnogo let.

Grebinj. Zadnje dni nekaterim ljudem zopet raste greben. Še vedno upajo, da se vrnejo folksverovci, zato se na skrivaj zbirajo in posvetujejo. A vsi se zelo motijo, Avstrijci ne pridejo več v naše kraje. Neka ženska je obrekovala tukajšnjega g. župnika, da je on hujskal, naj se vsi Nemci oropajo. To je grda in nesramna laž, kajti našemu splošno priljubljenemu g. župniku niti na misel ne pride, da bi kaj takega govoril. Pri nas je vsak varen; saj nismo v Avstriji!

Klanče. Prav mnogo beremo v časopisih o invalidih. Tudi pri nas je dosti pohablencev, pa ne na telešu, ampak na možganih. So to ljudje, ki jočejo po Avstriji in vedo povedati, da imajo tam vsega zadosti in ceneje kakor pa pri nas. Res je, da imajo tam dosti nakaznic ali kart. in zastonj, kar se pa drugih stvari tiče, vemo, da stane v Avstriji 1 kg suhega konjskega mesa 50 do 60 K, goveje meso ljudem le pokažejo, prešičevega pa še vidijo ne. Ali ni to res poceni? Veseli smo, da živimo v Jugoslaviji, kjer je živeža povsod dovolj. Nagelček iz slovenskega vrta.

Dnevne novice.

Za 2 milijona K zaplenjenih bankovcev v Špilju.

Dne 26. sept. je bilo v Špiljah petim strankam, ki so prišle iz Avstrije, zaplenjenih za 2 milijona K novo tiskanih bankovcev po 1000 K poleg novih štamplj, s katerimi so mislile denar v Jugoslaviji žigosati (štemplati). — To je lep dokaz da je naš denar veliko več vreden kakor pa avstrijski.

Opače. Josip Stečnik, gostilničar v Apačah, je daroval za koroške invalide 20 kron. Posnemajte!

Politične novice.

Profi Danuncijevi maškeradi na Reki.

Danuncijo je spravil s svojo maškerado italijansko vlado v hude škipce. Ne samo Amerika, ampak tudi Francija in Anglija zahtevajo, da se Lahy umaknejo iz Reke. V Dalmaciji se že zbirajo jugoslovanski prostovoljci, ki bodo naučili Lahe kozjih molitvic, če bo treba.

Podpis mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo.

je za Jugoslavijo podaljšan, dokler se ne reši ministrska kriza v Beogradu ter dobe naši delegatje navodila od svoje nove vlade.

Kdaj bodo volitve?

Zatrjuje se, da se bodo vršile prve volitve v naše Narodno predstavništvo med decembrom in februarjem prihodnjega leta.

Wilson zahteva . . .

Wilson zahteva, naj Lahy izpraznijo Reko. Razburjenje v Italiji je velikansko. Italijanska vlada bo morala odstopiti.

Potovanje prestolonaslednika Aleksandra.

Zaradi nejasnega zunanje — in notranje političnega položaja je prestolonaslednik Aleksander odložil svoje potovanje na Hrvaško in v Slovenijo za pozneje.

Naše prireditve.

V nedeljo dne 5. oktobra t. l.

velik ljudski tabor,

ki se vrši ob vsakem vremenu pri romarski cerkvi Sv. Križa „nad Dravogradom“.

Dopoldne: Ob pol 10. uri sv. maša, sodelujejo mariborski gg. pevci. Po sv. maši tabor. Nastopijo razni gg. govorniki iz Koroške, Štajerske, Kranjske in Primorske.

Popoldne: Ob pol 3. uri narodna veselica. Petje, govori, dražbanje in domača zabava.

Mili Slovenci in mile Slovenke, prihitite vsi na velepomembni tabor. Tužni Korotan Vas vabi in kliče!

Hodiše. Na novo smo oživili izobraževalno društvo „Zvezda“. Dne 26. t. m. priredimo zopet dve igri!

Žitara vas. Dne 5. t. m. bo tu po sv. maši na prostem ljudski shod. Popoldne bo v Miklavčevem igri „Županova Micika“. Iz Maribora pride vojaška godba.

Pokrče. Dne 5. t. m. se bo v šolskem poslopu ponovila igra „Lurska pastirica“.

Krčanje. Dne 5. t. m. bo v Krčanjah ljudski shod.

Loča vas. Dne 5. t. m. popoldne bo v našem zapuščenem kraju ljudski shod. Kmetje in delavci, udeležite se ga do zadnjega moža!

Kazase pri Dobri vasi. Tudi v naši vasi imamo dne 5. t. m. shod in domačo veselico.

V nedeljo, dne 12. oktobra je v Dolini pri Grabštanju pri znanem Marijinem svetišču

veliki cerkveni shod

po sledečem vzporedju: Od 7. do 9. ure so sv. maše in priložnost za sv. spoved in sv. obhajilo. Ob 9. uri slovesna sv. maša, ki jo daruje g. prošt Gregor Einspieler.

Nato se vrši pri lepem vremenu ravnostam

velik ljudski shod.

Obljubili so svojo pomoč priznani govorniki: g. general Maister, naša koroška prvoboritelj g. France Grafenauer in g. France Smodej in buditeljica slovenskega ženstva dr. Angela Piskernik. Med govori bo igrala vojaška godba.

Po popoldanski božji službi, ki se vrši ob 2. uri, je gospodarski shod, na katerem se bo razpravljalo o gospodarskih vprašanjih, kakor o agrarni reformi, o vprašanju Celovca itd. Po shodu koncert vojaške godbe. Za jed, pijačo in tobak se bo poskrbelo.

Na noge vsi, stari in mladi, posamezni, kakor tudi društva in pridite, da z iskreno navdušenostjo in kremenito značajnostjo pokažete vsemu svetu in tudi Celovcu, da Slovenec hoče biti sedaj na zvoji zemlji svoj gospod!

Razglas.

S. l. t. m. se otvori poštna nabiralnica Šent Ilj v Rožu, ki spada v okoliš poštnega urada Loga vas in ima dnevno zvezo s pošto med Šent Jakobom v Rožu in Logo vasjo. Poštni in brzojavni urad za Slovenijo v Ljubljani.

V ponedeljek, 20. t. m. bo ob 9. uri dopoldne v Bilčovsu

JAVNA DRAŽBA

zapuščine umrlega župnika g. Antona Tevelna.

Prodajo in nakup posestev posreduje odvetniška pisarna v Velikovcu. Fran Kandare.

Hiša je na prodaj v lepem trgu na Koroškem.

Pripravna je za vsako obrt. Več se izve pri upravnistva „Korošca“.

Želim kupiti
8 do 10 ovc
in
1 ovna.
Ponudbe z navedbo cene na:
Ivan Seger, Hodiše.

Službe išče
OBČINSKI TAJNIK.
Zna popolnoma slovensko in nemško, je bil že 19 let občinski tajnik, ima deželnovladni izpit in bi prevzel tudi službo organista. Ponudbe na Narodni svet za Koroško v Velikovcu.

Koroški oče in koroška mati, sta že naročila svojim otrokom priljubljeni mladinski list „Mlado Jugoslavijo“?